

כי מי גוי גדול אשר לו וגו' קרבים אליו וגו' בכל קראנו אליו.

נפלתה אשר לא נבראו בכל הארץ וכל הגוים וגו', דאע"ג דגם לגבי חוה"ע ישנם מדות של רחמים כדכתיב ציונה [ז. ב.] כי ידעתי כי אתה וגו' חנון ורחום ארך אפים ורצ חסד וחסם על הרעה, אצל לא נכרת להם ברית על זה, משא"כ בישראל שברית כרותה להם על אלו הי"ג מדות של רחמים ואין חוזרות ריקם, וז"ש כי מי גוי גדול וגו' בכל קראנו אליו, דרך לנו ברית כרותה לי"ג מדות שאין חוזרות ריקם ולא לאחרים. ואולי זהו ג"כ ציחור דברי הגמ' דמחלק בין יחיד לצור, משום דברית היתה רק על תפלת לצור כמבואר בר"ה שם מלמד שנתעטף הקצ"ה כשליח לצור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כ"ז שישראל חועאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם, ולהכי בצצור הוא בכל קראנו אליו, כי ברית כרותה לי"ג מדות שאין חוזרות ריקם, אצל ציחיד רק צבמלאו.

י"ל הציחור הזה, דאע"ג דעיקר הענין של תפלה וזעקה הרי ישנו גם צחוק"ע, כדאשכחן צנינוה, וגם בתפלת שלמה כתיב וגם אל הנכרי אשר לא מעמך ישראל הוא וגו', ובישע"י כתיב כי ציתי בית תפלה יקרא לכל העמים, הרי דענין תפלה לא רק לישראל לצד נאמר, אצל האי קרא דבכל קראנו אליו הרי מוקמינן לי בר"ה דף י"ח דזכו רק בצצור, וענין תפלת לצור הוא רק בישראל לצד, דאיהו לאו לצור נינהו, רק עשרה ישראלים בצצד, וז"ש הכתוב דזה שהוא קרוב בכל קראנו אליו, הוא רק צגוי הגדול הזה. או י"ל ציחור הכתוב, עפי"מ דאיתא בר"ה דף י"ז ברית כרותה לי"ג מדות שאין חוזרות ריקם שנאמר הנה אנכי כורת ברית וגו', וצפירש"י שם שאם יזכירם ישראל בתפלת תעניתם אין חוזרות ריקם עכ"ל, וזה רק לישראל לצד דרך להם נכרת הברית ולא לחוה"ע, כדכתיב בקרא נגד כל עמך אעשה

והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך.

השוכה ד"ה ממשנתו זה קאי על הראשונים שלמדו צע"פ עכ"ל, והציחור הזה, דעיקר אזהרה זו היא על תורה שצ"פ [שהיא הנקראת משנה, כדאיתא בצרכות דף ה' תורה זה מקרא והמלוא זו משנה, וצבקדמת הרמז"ס תורה זו תורה שצכתצ והמלוא זו פירוש וכו' ומלוא זו היא הנקראת תורה שצ"פ, וכ"ה צרמז"ס פ"א מהל' שחיטה ה"ד, ועיין צמבוא התלמוד לר"ש הנגיד וז"ל המשנה היא הנקראת תורה שצ"פ והיא

גראה דזכו ליווי על זכירת התורה, כענין שנאמר ופן יסורו מלצצך כל ימי חיך, שצ"ה הפירוש מחז"ל צמשנה דאצות שזו היא אזהרה על שוכה דצר אחד ממשנתו, ועיין צמנחות דף ל"ט דעובר צללו חס שכת, וצ"ה הכ"ה ליווי ומ"ע על זה שיהיו תמיד על לצצו ולא ישכחם. ועיין צת"י שמתרגם כתיבין על לוח לצכון, והיינו כנ"ל שיהיו כתוצים על לצצו תמיד ולא ישכחם. והנה צכתר ראש מציא צשם אצ"ז הגר"ח מוולאזין וז"ל צענין

ובכתוב מסיים וכודעתם לזניך ולזני זניך, ולחד מ"ד בקידושין דף ל' הרי אין חיוז כלל ללמד לזן זנו תורה, חלא הכתוב מדבר הכא מדין חוצת מסירת הקבלה מדור לדור. ועיין בסה"מ להרמז"ן בסוף הספר במל"ת ב' שם ודוק.

והנה בסוטה דף ל"ז תניא ברוך בכלל ברוך צפרע וכו' ללמוד וללמד לשמור ולעשות הרי חרצע, ואינו מצוה פירושו של לשמור זה שנכרתה עליו צרית מיוחדת מהו זה, דאין לפרש דלשמור היינו מל"ת ולעשות היינו מ"ע, דהרי מפורש שם דעל כל מלוה נכרתו חלה חרצע צריתות צין על העשין וצין על הלחיון, וכבר עמד ע"ז המהרש"א בח"א שם ומסיק דלשמור היינו משנה כדדרשין בקידושין דף ל"ז אשר תשמרון זו משנה עיי"ש בדבריו. ולפי דבריו י"ל דהצרות של לשמור קאי על שמירת התורה שצ"ע"פ שלא תשכח מאתנו שזאת היא הנקראת משנה כמו שהבאנו למעלה, וע"ז הוא שנכרתה צרית מיוחדת על חוצה זו של שמירת הקבלה שתקיים אללנו, שהוא ליווי מיוחד ואינו נכלל בכלל ללמוד וללמד שהוא על עמל לימוד התורה צין שכתב וצין שצ"ע"פ, חצל על תורה שצ"ע"פ איכא ליווי מיוחד לשמור הקבלה ולמסרה לדורות, וזהו לשמור שנכרת עלי צרית במסויים, וכש"ל למעלה. שוב ראיתי בירושלמי פאה פ"ב ה"ד כי עפ"י הדברים האלה כרתי אתך צרית ואח ישראל וכו' אם שמרת מה שצפח וקיימת מה שכתב אתה מקבל שכר וכו', וצביאור הגר"א שם דמה שצפח צריך לשמור אותן שלא ישכח חצל מה שכתב ח"ל לשמור חלא לקיים, וזה מתאים למש"כ.

יסוד החורה שהעתיקו ממשל רבינו ע"ה ע"ה ימי רבינו הקדוש ע"ה עכ"ל] הנמסרת מדור לדור, ועלה הוא דתן דאם שכח ד"א מהקבלה הנמסרת לו ה"ז מתחייב צנפשו, וזהו דתן ממשנתו, דהיינו תורה שצ"ע"פ כח"ל, חצל אחר שכבר נחתם התלמוד וגפסקה הקבלה של תורה שצ"ע"פ איש מפי איש, שוב אין זה בכלל שוכח ד"א ממשנתו, דעיקר הזהרה זו היא על המשנה הנמסרת צ"ע"פ שלא תשכח. ועפ"י יש לפרש גם כאן דעיקר הליווי של והיו הדברים האלה וגו' הוא על תורה שצ"ע"פ שלא תשכח ממנו, והיינו דכתיב אשר אנכי מצוה וגו' דמלוה היינו תורה שצ"ע"פ כח"ל. ועיין במ"ר פ' כי תשא ופן יסורו מלצנך זהו תורה שצ"ע"פ. והנה כתיב אח"כ ושננתם לזניך, ופירש"י דהוא מלשון שינון וחידוד, חולם בת"א מתרגם ותחנינון לזניך, הרי דמפרש לה צלשון משנה, וא"כ י"ל דהוא זה ליווי על מסירת הקבלה לתלמידים שזו היא המשנה, וזהו שדרשו צספרי לזניך חלו התלמידים, דאין הכתוב מדבר כאן מדין חוצת האב לזנו ללמודו תורה, רק מדין מסירת הקבלה של תורה שצ"ע"פ לתלמידים, שתהא נמשכת מדור לדור, שצ"ע"פ הוא עיקר כך פתחא שהקבלה של תורה שצ"ע"פ [שהיא הנקראת מלוה כמצוה בהקדמת הרמז"ם] תהא שמורה בלצנו ומסורה לזנינו אחריו, [שוב מלאתי הדברים מפורשים בתנחומא ר"פ נח דהקד קראי דוהיו הדברים האלה וגו' ושננתם לזניך קיימי על תורה שצ"ע"פ עיי"ש]. וכן צ"ל ואתחנן לעיל כתיב ושמרתם ועשיתם וגו', וצפירש"י שם ושמרתם זה משנה, וי"ל ג"כ דהוא ליווי על שמירת המשנה שלא תשכח, וזהו דמסיום אח"כ רק השמר לך וגו' פן תשכח וגו' דיש גם ל"ת ע"ז,